

**LA NOU ZECI DE ANI DE LA DISPARIȚIA PROFESORULUI
ALEXANDRU A. SUTZU**

**90 YEARS FROM THE DISAPPEARANCE OF THE PROF.
ALEXANDRU A. SUTZU**

Radu Negrescu-Sutu*

Abstract

In December 9th 2009 the Romanian Academy – the medical science branch and the „Francisc I. Rainer” Anthropology Institute organized a commemorative scientific symposium “90 years from the disappearance of Alexandru Sutz, founder of the Romanian psychiatry”.

The personalities within the Romanian culture who paid homage to Alexandru Sutz, founder of the Romanian psychiatry, are the following:

Acad. Eugen SIMION, Acad. Constantin B L CEANU-STOLNICI, Prof. Univ. Dr. Dan PRELIPCEANU, Prof. Univ. Dr. Dan DERMENGIU, Prof. Univ. Dr. Nicolae C. MARCU, Prof. Univ. Dr. Radu IFTIMOVICI, Conf. Univ. Dr. Octavian BUDA, Radu NEGRESCU-SUTU (Paris)

Radu Negrescu, one of his heirs, was invited to give a paper that he kindly offered us to be published in this volume.

Key words: Alexandru Sutz, Romanian Academy, psychiatry (as medicine branch)

„Onorat auditoriu¹,

Am primit, cu deosebit emoție, vestea organizării, la propunerea Domnului dr. Valentin V. Toma, a unei sesiuni comemorative „Alexandru Sutz”, la nou zeci de ani de la dispariția acestuia, sub egida Academiei române, al cărei membru corespondent strămoșul meu a fost. Domnia sa m-a invitat să redactez, cu acest prilej, un succint raport de prezentare a familiei profesorului Sutz, în calitate de membru al acestei familii și autor, acum câțiva ani, al unui studiu genealogic al Casei Sutu.

Invitația Domnului Toma mă onorează, însă competența mea este limitată, lumea medicală nefiindu-mi familiar, astfel că mă voi abține de la orice fel de

* Scriitor și jurnalist, Franța.

¹ Comunicare prezentată la Sesiunea științifică Comemorativă „90 de ani de la dispariția fondatorului psihiatriei românești Alexandru Sutz (1837-1919)”.

considera ii de specialitate. V mul umesc anticipat pentru binevoitoarea Dumneavoastr îng duin .

Dup cum Domniile voastre cunosc cu siguran , familia Su u este originar din Souli, în Epir, unde purta ini ial numele de Dracu (Drakos), datorit unui armatoloi, sau klephti, un comandant militar care, în revoltele contra turcilor din 1578-1585, se luptase „ca un diavol”, sco ând tot felul de strig te r zboinice, care de care mai îns p imânt toare, pentru a- i înfrico a du manii. Drakos era o mare familie, înrudit îndeaproape cu familiile Dragais, Drakotsis, Drivastini sau Drakytis, din care descindea mama ultimului împ rat al Bizan ului, Constantin XI Paleolog Dragases.

O ramur a familiei Su u tr ia îns , cu un veac înainte, la Constantinopol, de unde a fugit în momentul m celului din 1453 înapoi în Elada, mai precis în Epir, pentru ca ulterior s revin , readus , nu se tie dac de bun voie sau cu for a, împreun cu alte aptesprezece familii nobile grece ti precum Rosetti, Maurocordato, Vlasto i altele, de Mehmet II Fâtih (Cuceritorul), care le-a acordat imunit i, scutiri de taxe i alte privilegii.

Aceste familii, profitând de ignoran a i barbaria turcilor, ajung s ocupe cele mai importante func ii în administra ia Imperiului otoman, culminând cu cele de Mare Logof t al Patriarhiei, de Mare Dragoman al Flotei (un fel de Sub-secretar de Stat pentru Marin , de Mare Dragoman al Sublimei Por i (un fel de Cancelar al Imperiului otoman) i de voievod hegemon în Moldova i ara româneasc .

Principii fanario i erau în general n scu i i crescui la Constantinopol i c s tori i cu domni e tot fanariote, pe criterii de alian e între cele unsprezece puternice familii grece ti i române ti din Fanar, care aveau ambi ii voievodale. Îns , odat ajun i în scaunul principatelor, ace tia au c utat s - i c s toreasc copiii cu români, pentru a se înrudi cu vechile familii boiere ti de la noi, pe vremea aceea înc foarte bogate i puternice, i pentru a putea deveni proprietari de p mânturi, lucru care le era refuzat ca str ini.

Având o viziune de viitor, principii fanario i nu se gândeau numai la ziua de azi, care era nesigur , ci o preg teau deja pe cea de mâine, a genera iilor viitoare. Copiii copiilor lor au devenit astfel boieri români, prin c s toriile Su ule tilor cu membri ai vechilor familii române ti Bal , Bogdan, B leanu, Duca, Dudescu, Greceanu, Miclescu, Obedeanu, Racovi , Stroici, Sturdza ori chiar Cantacuzino i Ghika, acestea fiind deja împ mântenite.

Îns domnii fanario i erau greci i domneau într-o ar str in , pentru care nu puteau nutri acelea i sentimente ca i pentru patria lor elen , domnia însemnând pentru ei doar îndeplinirea unor func ii de înal i demnitari, de bey ai Imperiului otoman. Se poate îns considera c principii fanario i, domnind în ambele ri, au contribuit la o apropiere institu ional a celor dou principate, facilitând astfel viitoarea unire din 1859.

Alexandru i Mihail Su u au fost ultimii domni fanario i din Moldova i Valahia, dup care, nemaivând încredere în principii greci, Poarta a avut fasta inspira ie de a reinstaura domniile p mântene.

În afara celor trei domnitori fanario i cunoscu i de Domniile voastre, în afar de cei cinci Mari Dragomani, un Mare Logof t al Patriarhiei de la Constantinopol, un Mare Skevophilax (un fel de Ministru de Finan e al Patriarhiei), un Mare Chartophilax etc., familia Su u a dat numeroase personalit i patriei elene, dar i României, prin urma ii fanario ilor care au r mas la noi, s'au împ mântenit i au devenit români, precum a fost cazul doctorului Alexandru Sutz. N scut în anul 1837, în Bucure ti, acesta era nepotul de fiu al dragomanului Gheorghe Su u, care era fratele domnitorului Alexandru Su u i nepot al domnitorului Mihai I Su u.

Aceast familie a îmbinat în egal m sur tradi ia armelor cu cea literar sau tiintific i prof. Alexandru Sutz vine s completeze o lung list de personalit i.

Domnitorii Mihai Constantin Su u, Alexandru Neculai Su u i Mihalache Grigore Su u, fuseser , înainte de a domni, Mari Dragomani ai Por ii de la arigrad, deci oameni care st pâneau la perfec ie limbile diplomatice ale timpului.

Gheorghe Neculai Su u, fratele domnitorului Alexandru, zis i „Dragomanaki”, bunicul doctorului alienist Alexandru Sutz, a fost, în afar de dragoman, un om de litere, poet, dramaturg i un muzicolog renumit al vremii, autor, printre altele, al unui tratat de muzic turco-persan .

Beizadeaua Ioan Alexandru Su u era un savant, fondatorul economiei sociale elene i al catedrei de plutologie, decan al Universit ii din Atena.

Beizadeaua Neculai Alexandru Su u, Mare Logof t în Moldova sub patru domnitori, a fost primul economist i statistician român, ctitor i rafinat om de litere.

Fra ii Alexandru i Panayotis Su u au fost doi mari poe i na ionali ai Greciei, în timp ce sora lor, Ecaterina, era o distins literat a epocii. Am omis în mod deliberat prezentarea personalit ilor militare ale acestei familii, de i mul i Su e ti au fost eroi ai neamului elen, evocarea lor fiind mai potrivit poate în cadrul unei comemor ri la Academia militar ! Voi aminti totu i poemul lui Alexandru Rizo-Rangavis, dedicat eroului eterist Dimitrie Su u, fratele celor doi poe i, c zut pe câmpul de onoare în lupta de la Dr g ani, poem care se încheie cu emo ionantele versuri: **„Mourir pour sa patrie, c'est vivre dans l'éternité!”**.

Beizadeaua Ioan Mihail Su u, c s torit cu Ecaterina Obreskoff, protectoarea lui Chopin, a fost un diplomat i ministru grec dotat cu un înalt sim al datoriei i patriotismului, mo tenit de la ilustrul s u p rinte, care i-a sacrificat tronul si averea personal pentru cauza eliber rii patriei sale elene.

Alexandru G. Su u era un filantrop grec i numismat de valoare, iar Alexandru A. Su u, fiul s u, a fost donatorul Pinacotecii na ionale din Atena, care îi poart numele.

Mihail C. Su u, inginer, arheolog i numismat celebru, care la vârsta de nou zeci de ani înc mai inea conferin e savante la Paris, a fost guvernator al B ncii Na ionale i membru al Academiei române în 1909.

Alexandru A. Sutzu, membru al Academiei române în 1888, pe care, prin bun voin a Domniilor voastre, îl comemor m ast zi, a fost fondatorul colii de psihiatrie român , primul psihiatru român, primul profesor universitar român de psihiatrie, primul autor de lucr ri tiin ifice de specialitate, primul organizator al asisten ei moderne a bolnavilor psihici, pionier al psihosomaticii i promotor al legisla iei psihiatrice moderne în România.

Fiul s u, numit tot Alexandru, era doctor în medicin , profesor al Universit ilor din Bucure ti i Cluj, membru al Societ ilor de Antropologie, Psihiatrie i Medico-psihologice din Paris, directorul ospiciului de aliena i „Caritatea” din Bucure ti fondat de tat l s u. Am avut pl cerea s -i cunosc pe doi din copiii acestuia, fiul Alexandru, un distins jurist, fost de inut politic anticomunist, i fiica Alexandra, inginer chimist de reputa ie mondial , exilat în Italia.

Alexandru Grigore Su u, junimistul i protectorul poetului Eminescu, c ruia i-a tradus poemele în limba francez , Rudolf Alexandru Su u, fiul s u i bunicul meu, publicistul ie ean îndr gostit de „Ia ii de odinioar ”, pianista Rodica Rudolf Su u, pe care cu siguran mul i dintre Domniile voastre i-o reamintesc, i mul i al ii, au fost rudele apropiate ale celui pe care avem ast zi onoarea i datoria de a-l comemora.

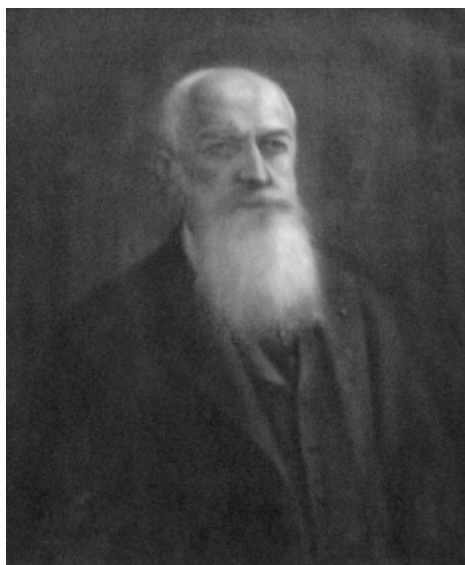
Ace tia au fost, în linii mari, membrii de vaz ai familiei Su u. Îi mul umesc Domnului dr. Toma, c ruia i-am admirat documentarea i redactarea savant a lucr rii despre profesorul Sutzu, pentru amabila sa invita ie, care mi-a permis s v prezint mediul familiar care a dus la apari ia i afirmarea uneia dintre personalit ile remarcabile ale medicinei române ti. Mul umesc, de asemeni, onoratului auditoriu al acestei auguste Institu ii, pentru binevoitoarea aten ie acordat ast zi acestei prezent ri”.

ACADEMIA ROMANA
SECTIA DE STIINTE MEDICALE SI INSTITUTUL DE ANTROPOLOGIE
„FRANCISC I. RAINER”

SESIUNE TIIN IFIC COMEMORATIV :

90 de ani de la dispari ia fondatorului psihiatriei române ti
ALEXANDRU SUTZU (1837-1919)
- membru corespondent al Academiei Române -

ORGANIZATORI: Acad. Constantin POPA
Dr. Valentin-Veron TOMA

INVITA I:

- Acad. Eugen SIMION
- Acad. Constantin B L CEANU-STOLNICI
- Prof. Univ. Dr. Dan PRELIPCEANU
- Prof. Univ. Dr. Dan DERMENGIU
- Prof. Univ. Dr. Nicolae C. MARCU

- **Prof. Univ. Dr. Radu IFTIMOVICI**
- **Conf. Univ. Dr. Octavian BUDA**
- **Radu NEGRESCU-SUŢU** (Paris)

LANSARE DE CARTE:

Sesiunea tiinţifică va fi urmată de lansarea ediţiei a doua a tratatului lui Alexandru Sutu: **ALIENATUL ÎN FAŢA SOCIETĂŢII AŢIINŢEI**, publicat de Editura Academiei Române (2009), sub îngrijirea Dr. Valentin-Veron TOMA (prima ediţie apărută la Bucureşti în anul 1877).

Evenimentul va avea loc miercuri **9 decembrie 2009 ora 12.00** în **Sala de Consiliu** a Academiei Române

